

setnek conditio sine qua nonja volna, akkor a szigoruan formális váltójogban az óvásfelvétel elengedhetése nem volna lehetséges. Nagy Ferenc szerint hazai bíróságaink kétségtelenül respektálni fogják a balkáni moratóriumokat, mivel a perrendtartás a külföldi jog bizonyítására vonatkozólag megfelelő rendelkezéseket tartalmaz: nincs tehát sem kormányrendeletre, sem novellaris törvényre szükség, hanem egyszerűen a visszkéréselt alperes kifogásaival szemben felperes váltóbirtokosoknak a moratórium-törvényekre kell hivatkozniuk.

Ezen ellentétes felfogások mellett jogász körökben nagy érdeklődéssel várják a magyar bíróságoknak ebben a kérdésben való első döntését.

Ujdonságok.

A susáki ifjak.

Harminc jól megtermett susáki ifju, csupa intelligens fiatal ember: hivatalnok, diák, állami alkalmazott gondolnak merészet és nagyot és elindulnak — hazát menteni. El is jutnak Costrena di Santa Luciába. Ott bevonulnak egy korema külön helyiségébe és tárgyalnak a balkán eseményekről, a szövetségesek diadalai folytán várható fejleményekről és miközben szaporán fogynak a féltitek, tüzben égő lelki szemek előtt megjelentek az illyr ábránd: a kiépített nagy szláv birodalom. Bortól hevült agyuk messze kalandoz, csapongó képzeletük játszi délibábokat űz, rajongó képzeletük ragyogó festett képeket lát.

Es vitatkoznak... Közben eltérnek a tárgytól és beleesnek a kedvenc témába: szidják a magyarokat. A gondolatársulás örök törvénye alapján következik azok a szavak, amelyek a büntető törvénykönyv pragrafusainak utvesztőjébe vezetnek. A vita mind hangosabbá válik, egyszerre csak éles rikoltás csap át a borgözös levegőn:

— Abcug!

Ki abcug? A következő pillanatban egy borizü hang felséges királyunk nevét dobja a vitába. Nincs megállás. Ujabb hang halszik:

— Eljen Péter király!

Aztán folytatják így:

— Le a magyarokkal! Eljen a forradalom! Eljen a szerb-horvát egyesülés!

A lavina tovább gördül. A falon ott lóg királyunk arképe. Valaki székre ugrik, lekapja a képet, amely pillanat alatt foszlányokban hever a földön. Most már igazán éljen! A diadal teljes: legyőzték a monarkiát, lehet már halotti táncot járni az elesettek holtteste felett. És mert az alkohol rugékonyságot is kölcsönöz, csakhamar dübörög a rozzant padló a harminc ifju kemény tánc alatt.

A zaj nagy. Meghalotta a rendőrség is, amely először csak kíváncsiságból, aztán kötelességből ment közéjük. És lett a kirándulásnak tragikus vége. A harmincből hatot mindjárt ott fogtak a dutyiban, a többiek pedig futva menekülek Susák felé. A hatokat átadták a susáki vizsgálóbíróknak, aki kihallgatás közben olyan adatokra bukkant, melynek eredményeként immár tizenegy fiatal ember ül a susáki bíróság börtönében. Bűnük: felség sértés, hazaárulás, izgatás a fennálló törvényes rend ellen. Mindenesetre szép kis palánták, melyek még nagyra nőhetnek és lombkoronájukkal sokáig elvehetik az éltető nap sugarait a résztvevő ifjak elől.

Es mikor így nyíltan feküsznek előttünk a kártyák, önkéntelenül is azt kérdezzük: szabad nekünk a susáki gyerekeket ennyire komolyan venni? Arthatnak

ezek a legesekélyebbet is a magyar állam tekintélyének? Így néznek ki azok, a kik forradalmat tudnak csinálni?

Nem, a susáki gyerekeknek nem börtön való. Huszonötöt a nemesebb oldalukra és küldjük haza őket azzal a komoly figyelmeztetéssel, hogyha ez még egyszer előfordul, hát vacsora nélkül kell lefeküdniök. (k. p.)

— **Kinevezés.** Wickenburg István gróf, fiúmei és magyar-horvát tengerparti kir. kormányzó, mint a tengerészeti hatóság elnöke dr. ifj. Vecsey Imrét a tengerészeti hatóság személyzeti létszámába fizetés nélküli segédfogalmazóvá nevezte ki.

— **Fiume amerikai főkonzula.** A király az Amerikai Egyesült-Államok fiúmei konzulává kinevezett Schank H. Samuel kinevezési okmányához a legfelső exequatort megadta.

— **A városi reálgimnázium tantestülete.** A városi iskolaszék elkészítette a szeptemberben megnyílt városi reálgimnázium tantestületének fizetési szabályzat-tervezetét, amely nagy vonásokban a következőket tartalmazza: Az első négy szolgálati évben a végleges tanárok az ötödik fizetési osztály III. fokozatába tartoznak 2900 korona fizetéssel, 1200 korona lakbérpótlékkal, az ötödik évtől a 8-ik szolgálati évig a fizetés 3200 koronára nő a kilencediktől a tizenkettedik szolgálati évig 3500 koronára. A tizenharmadiktól a tizenhatodikig, a IV. fiz. osztályba lép a tanár, 4000 korona a törzsfizetés és 1400 korona lakbérpótlékkal, a tizenhetedikétől a huszadikig 4500 korona a törzsfizetéssel, a huszonegyedikétől a huszonnegyedikig kap 5000 koronát. A huszonötödik szolgálati évben a tanár III. fizetési fokozatba lép 5500 korona törzsfizetéssel és 1600 korona lakbérpótlékkal, 500 korona emelkedéssel a 30-ik szolgálati évben. Nyugdíj tekintetében a városi reálgimnázium tanárai a városi tisztviselőkkel egyenlő elbánásban részesülnek. Az igazgató a tanárokéval egyenlő fizetést, és igazgatói működéséért évi 600 korona pótléko tkap, amely nem számítatik bele a nyugdíjba. A tervezet még kisebb részleteket is tartalmaz.

— **Katonaszállítás Dalmáciába.** Ma reggel érkezett Fiuméba külön katonavonaton a 69. gyalogezred három százada. A bakák a pályaudvarról a Szápáry rivára masiroztak és felszálltak a Cattaróba induló „Panonia” gőzösre.

— **Szolgálati eskü.** Brusafarro Celinda és Ratzenberger Mária véglegesített városi polgári iskolai tanítónők, valamint Stefan József és Benzan Ráfael véglegesített városi elemi iskolai tanítók tegnap tették le a szolgálati esküt V. o. Ferenc dr. polgármester kezeibe.

— **A husz milliós kölcsön maradáknak felhasználása.** A városi állandó bizottság — mint jeleztük — ma esti ülésén fogja tárgyalni a 20 milliós kölcsön maradáknak felhasználásáról szóló programot, amelyet a pénzügyi bizottság már napokkal ezelőtt elkészített. A még rendelkezésre álló összeg 3,560.000 korona s ennek felhasználását a pénzügyi bizottság a következőképpen javasolja:

A Mária Terézia hullámgáton építendő fürdőre negyedmillió korona, félmillió korona egy egyes városi iskola építésére, az alkalmatlanná vált Szt. Vid iskola pótlására, 450.000 korona a torretai új nagy iskolaépület céljaira, 70.000 korona a drenovai iskola felépítésére, 400.000 korona az új városi középiskolára, 34.000 korona a drenovai plébánia új épületére, 24.000 korona az új plassei vásárcsarnok építésére, 250.000 korona a szegényház hőrül végzendő munkálataira, 32.000 korona egy tüzoltó-automobil beszerzésére, egy millió az utcaszabályozási alapra, 50.000 korona a pulazi vízvezeték építésének első részletére, 400.000 korona a Deák-korzó újjákövezésére, 100.000 korona tervezési költségekre és rendkívüli munkálatokra.

— **A kikötőből.** Nov. 15. Érkezett: „Carpathia” angol gőzös Newyorkból 160 tonna rézzel, 2600 hordó olajjal, 1208 drb. rézzel, 350 zsák maggal, 800 zsák aszbesztel és 230 drb. géppel; „Lodovica” osztrák gőzös Neworleansból 156 bál gyapottal, 2000 tonna vassal, 563 zsák kávéval, 521 drb. rézzel és 1000 zsák maggal; „Tibor” magyar gőzös Methilből 3400 tonna kőszénnel.

Indult: „Florida” osztrák gőzös Buenos-Ayresbe 2500 tonna cukorral.

— **Lipót.** Nagy ünnepe van ma, november 15-én, Ausztriának. Lipót hitvallónak, Ausztria védszentjének szentelik a mai napot, melyen szünetel minden munka, az emberek az áhitatosság mezébe burkolódnak és imádkoznak. Egész Ausztria területén ünnepies istentiszteletek voltak ma. Abba-ziában és a szigeteken is voltak ünnepek, melyen a hatóság minden képviselője és a lakosság nagy tömegben vett részt.

— **Szerencsétlenség a Danubius-gyárban.** A Danubius-hajógyár telepén tegnap súlyos baleset történt. Horvát Antal 33 éves napszámos, munkája közben a kövekkel megrakott anvagszállító kocsit alá esett s a kocsit kerekrei keresztülmentek a bal lábán, amelyet öszeronesoltak. A szerencsétlen embert beszállították a kórházba.

— **Aki mindig lop.** Ezt a címet Kiss Zsigmond tiszaszőlősi 29 éves napszámosnak lehet adni, aki gyors egymásutánban üli a büntetéseket, amiket mindig lopásért kap. Így október 15-én jött csak ki a börtönből és 18-án már ellopott Potope Mihálytól, a fiúmei vasuti állomáson 175 koronát. Maig bujdosott, de végre elesípték és hűvösre tették.

— **Az Osztrák Lloyd novemberi menetrendje.** A Földközi-tengeri szolgálat: A görög-levanti „A” vonal gőzöse november 17-ike körül rakodik Fiumében Brindisi, Patrasz, Zante, Calamata, Pireusz, Sira, Wathy Scio, Cesme, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Konstantinpoly, Ineboli, Samsun, Karasonda, Trebisonda, és Rige, kikötők részére.

A görög-levanti „B” vonal hajói nov. 10 és 24-ike körül rakodnak Fiumében, Brindisi, Korfu, Patrasz, Argostoli, Calamata, Cerigo, Pireusz, Sira, Wathy, Cesme, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Gallipoli, Konstantinapoly, Ineboli, Samsun, Kerasonda, Rizeh és Trebisonda kikötők részére.

A thesszáliai „A” vonal gőzösei nov. 16 és 30-án rakodnak Fiumében, Medua, Durazzo, Valona, Santi Quaranta, Canea, Rettimos, Kréta, Pireusz, Volo, Saloniki, Cavalla, Dedeagatsch, Dardanelli, Konstantinapoly, Burgas, Konstanz és Odessza kikötők részére.

A thesszáliai „B” vonal gőzösei nov. 9 és 26 körül rakodnak Fiumében Medua, Durazzo, Valona, Santi, Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Szaloniki, Cavalla, Lago, Dedeagatsch, Dardanelli, Rodosto, Konstantinapoly és Haidar Pacha kikötők részére.

A sziriai „A” vonal gőzösei nov. 17-ike körül rakodnak Fiumében Brindisi Alexandria, Port-Said, Beirut, Jaffa, Caifa, Tripolisz, Alessandretta, Mersina, Larnaca, Limassol részére.

A sziriai „B” vonal gőzösei nov. 10 és 24-ike körül rakodik Fiumében, Brindisi, Alexandria, Port-Said, Beirut, Jaffa, Caifa, Saida, Tripolisz, Alessandretta, Mersina, Larnaco és Limassol kikötők részére.

Océanszolgálat: A trieszt-kalkuttai vonal „Trieste” gőzöse nov. 14-én rakodik Fiumében Port-Said, Sut-Sudan, Djibouti, Aden, Karachi, Coiombo, Madras, Rangoon és Calcutta részére.

— **Letartóztatott hajópincér.** A rendőrség letartóztatta Beisz Amades 25 éves, undnei illeőségű hajópincért, aki Jurisich Domokos nevű kollégájától 50 koronát ellopott és megszökött. Egy detektiv ma reggel a Belvederen felismerte és bekísérte.

— **Akit érdemes volt kitiltani.** Cernkovic Antal 24 éves legény a napokban szabadult ki a capodisztriai fegyházból, ahol három évet ült lopásért. Szabadulása után Fiuméba jött. Itt utglátszik a levegőből

akart megélni, mert néhány napig csavargott, ahelyett, hogy munka után nézne. Egy titkos rendőr tegnap ráakadt az utcán, bebiszerte a rendőrségre, amely eltoloncoltatta Fiuméből.

Magyar színház Abbáziában. A fardővezetőség legutóbbi ülésén horvát részről azzal az indítvánnyal álltak elő, hogy a nagy számban Abbáziába járó magyar vendégekre való tekintettel magyar színtársulatot kellene hozatni. Az indítvány igen nagy feltűnést keltett, de határozni erről csak a legközelebbi ülésén fognak. A horvátok ezzel az indítvánnyal azt akarják dokumentálni, hogy dacára az utóbbi időben történt feltűnést keltő szlávtüntetéseknek, az idegenekkel szemben barátságos érzelmekkel viselkednek. Hogy ebből a tervből valaha valóság is legyen, arra ismerte az abbáziai viszonyokat — kevés a remény.

Magyar Keleti Tengerhajózási R.-T. A Magyar Keleti Tengerhajózási Részvény Társaság hajói közül Attila gőzös utban van Ausztrália felé, Augustza Főhercegő gőzös Anconában rakodik ki, Erdély gőzös Anconában rakodik ki, Gróf Tisza István gőzös utban van Ausztráliából Fiume felé. Hieronymi Konstantzban rakodik Palermo vagy Genua részére, József Ágost Főherceg gőzös ausztráliai útján érintette Colombo kikötőjét, Kárpát gőzös utban van Genua felé Kelet gőzös Galatz és Konstantinápoly között teljesít szolgálatot Sulina és Konstantza kikötők érintésével, Kossuth gőzös Ausztráliában rakodik Fiume részére, Orsova gőzös Nápolyban rakodik ki, Turul gőzös Sulinában rakodik egy adria-tengeri kikötő részére.

Az Adria-kiállítás. Az elmúlt héten alakult meg az 1913-ban Bécsben tartandó Adria-kiállítás nagybizottsága. Az értekezleten felszólalók rámutattak arra az érdekközösségre, mely Bécs és a tengermenteli tartományok között főmáll és a mely természetessé teszi, hogy az illetékes bécsi tényezők vendégszeretettel támogatják a tengerparti tartományok szépségeit, kulturális haladását és a monarchia hadi és kereskedelmi tengerészetének fejlődését bemutató Adria-kiállítást. A kiállítás időpontja egyéb ként össze fog esni I. Ferenc József 65 éves ausztriai uralkodói jubileumával és a tengerparti tartományok egyesítésének századik évfordulójával. A nagybizottság elnökévé dr. Derschatta titkos tanácsost, a Lloyd-társaság elnökét, alelnökökké: Seman tengernagyot, lovag Schouka osztályfőnököt és dr. Eger udvari tanácsost választották. A művészeti vezetést Seidl építészeti tanácsos veszi át, technikai építésvezető Tomimsehek Ferenc műépítész. Azonkívül a társadalmi élet különböző ágainak előkelőségeit bevasztották a kiállítás vezetőségébe, illetőleg a tartományi bizottságokba. Végleg elhatározták, hogy a kiállítás színhelye a bécsi Rotunde lesz, a szomszédos kiállítási területekkel együtt, időpontja pedig 1913. május-október.

Atlantica. Az Atlantica tengerhajózási részvénytársaság hajóinak mozdulatairól a következő híreketa vettük: az Atlantica gőzhajó elhaladt Messina mellett utban Rotterdam felé, a Budapest gőzhajó kirakodik Galatzban, a Fiume gőzhajó Barryban rakodik Port-Said részére, Gróf Khuen Héderváry gőzhajó utban van Cardiffból Amerikába, a Gróf Serényi Béla gőzhajó elhaladt Sagres mellett Rotterdamba, a Hunnia gőzhajó Cardiffban rakodik Alexandria részére, a Kossuth Ferenc gőzhajó utban van Cardiffból a Dunába, a Magyarország gőzhajó elhaladt Perim mellett Christmas Islandba, a Morowitz gőzhajó Brailában rakodik Rotterdam részére, a Polnay gőzhajó Antwerpenben kirakodik, a Szerényi gőz-

hajó Brailában rakodik Antwerpen részére.

Közvetlen hajójárat Ausztráliába és Hátsó-Indiába. A Magyar keleti tengerhajózási részvénytársaság Turul nevű gőzöse 1912. évi december hó 15-ike között Fiuméből indulólag Port-Said, Suez, Aden és Colombón át Fremantle, Port Pirie, Adelaide, Melbourne és Sydney kikötőkbe és 1913. évi március hó elseje és 10-ike között Sydneyből vissza — elegendő rakomány esetén Surabaya, Samarang, Batavia és Sabang esetleges érintésével — ugyancsak Suez és Port Saidon át Fiuméba járatot fog teljesíteni. A társaság fentartja magának a jogot, hogy a föltétlenül érintendő Melbourne és Sydney kikötők kivételével a felsorolt többi ausztráliai kikötők közül mellőze azok érintését, amelyelyekbe legalább 750 tonna rakomány nem kerül elszállításra s az ily kikötőkbe rendelt küldemények Melbourneban vagy Sydneybe fognak a társaság költségén áthajóztatni. Elvállalja továbbá a társaság a fentebb megnevezett kikötőkön kívül bármely más dél ausztráliai kikötőbe rendelt hazai rakomány szállítását.

Berlin-szálloda Budapestben. A főváros élete újból egy látványossággal lett gazdagabb. A Révay-utca 10. sz. a. megnyílt a 140 díszesen berendezett szobából álló Berlin-szálló, melynek vezetését Winkler Otto az abbaziai Lederer-penzió volt igazgatója, a Royal szálló volt titkára, a berlini Hotel Monopol volt igazgatója vette át, ami egymagában garancia a szálló elékelő szakszerű vezetésére.

TÖZSDE.

	Nov. 14. zárlat	Mai árt. 1 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	796.	813.
Oszták hitelrészvény	608.50	616.
4%-os koronajáradék	84.30	84.80
Osztir.-magy. államvasut.	682.50	697.
Jelzálogbank	416.	432.
Leszámitolóbank	511.50	528.
Hazai Bank	286.	298.
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	538.50	570.
Rimamurányi	702.75	730.
Salgótarjáni	720.	750.
Közúti Vasut.	659.50	697.
Városi Villamos	372.	385.
Adria	510.	530.
Déli Vasut.	104.	—
Magyar Cukoripar	2770.	—
Rizsgyár	3695.	—
Budapesti Gabonatőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Buza áprilisra	11.85	11.83
Rozs 1913 áprilisra	10.47	9.06
Tengeri májusra	7.88	7.83
Zab áprilisra	10.83	10.82
Bécsi Értéktőzsde.		
Oszták hitelrészvény	608.50	—
Magyar hitelrészvény	796.	—
Oszták magyar államvasut.	681.25	—
Déli Vasut.	104.	—
Alpesi	967.	—
Skoda	751.—	—
Osztir. koronajár.	84.40	—

Fiumei és trieszti értékek:	Legutóbbi kötések átlagár.
Fiumei 4%-os köicsönkötv.	92.—
Banca Fiumana	630.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	300.—
Fiumei Népbank	112.—
Litorale Bank és Takaréksz.	226.—
I. Horvát Takarékpénztár	6000.—
„Indeficienter“ tengerhajóz. Nom.250	500.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1420.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1100.—
Orient tengerhajózási társ.	1440.—
Alt. Forgalmi r. t.	220.—
Magyar Olajgyár	208.—
Austro-Americana	280.—
Navigazione Libera Triest	615.—
Oszták Lloyd	512.—
Stabilimento Tecnico	9780.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	412.—
I. Trieszti Rizsgyár	884.—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	402.—
Spalatoj Portland Cement	400.—
Assicurazioni Generali . . . . . Nap.	910.—
Riunione Adriatica	3800.—

Távirat — Telefon.
A Balkán háboru.

A török békekövet.

KONSTANTINÁPOLY, nov. 15. A török kormány Ozman Nazim berlini török nagykövetet delegálta a béke felől tárgyaló bizottságba.

Megkötötték a fegyverszünetet.

KONSTANTINÁPOLY, nov. 15. Híre jár, hogy a törökök és bolgárok megkötötték a fegyverszünetet. Az erről szóló okiratot állítólag — tegnap este aláírták.

KONSTANTINÁPOLY nov. 15. A törökök az összes békefeltételeket elfogadták és így a Balkán-háboru befejezettnek tekinthető.

Megsemmisült a török sereg.

SZÓFIA nov. 15. Éjjel 3 órakor érkezett távirat jelenti, hogy a bolgárok áttörték a törökök csatlalozsai hævonalát és egy nagy török csapatot teljesen megsemmisítettek. A bolgárok Chadem-Köineél, Konstantinápolytól 25 kilométermeryire állanak.

A nagy váratlan siker folytán a bolgárok visszautasították a törökök békeajánlatát és elhatározták, hogy Konstantinápolyig nyomulnak előre és ott fogják a békefeltételeket diktálni.

LONDON nov. 15. A Reuter-ügynökség jelenti: A bolgárok áttörték a törökök csatlalozsai vonalának középpontját és így mögójük kerültek. A törökök két tűz közé szorulva, óriási veszteségeket szenvedtek.

SZÓFIA nov. 15. A félhivatalos „Mir“ jelenti: A bolgárok csatlalozsai előnyomulása ol yóriási erővel történt, hogy a törökök nem folytathatják tovább az ellenállást. Ha ezt mégis megpróbálnák ez feltétlenül a török hadsereg teljes katasztrófájához vezetne.

BELGRAD, nov. 15. Hivatalosan megerősítik, hogy a bolgárok áttörték a törökök csatlalozsai vonalát.

Öröm Szófiában.

SZOFIA, nov. 15. Az a hír, hogy a bolgár hadsereg Csatlalozsánál ismét nagy diadalt ratott és már Konstantinápoly előtt áll, óriási örömet keltett Szófiában. Tegnap este az egész város ki volt világítva, ujongó tömeg járta be az utcákat, amely lelkesen éltette a királyt és a hadsereget.

Fiume a delegációban.

BUDAPEST, nov. 15. A magyar delegáció négyes albizottságai ma délelőtt együtt tes ülést tartottak.

Papp Géza előadó az annakált tartományok katonai költségeit ismerteti és bejelenti, hogy a Bosznia-Hercegovinában állomásozó haderő rendkívüli szükségleteinél 1,198.000 korona többlet áll elő a folyó évi megszabással szemben. Nagy meglepéssel konstatalja, hogy Bosznia-Hercegovina lakossága a legutóbbi háborus események alatt is nyugodt marad. Papp Géza végül visszautasította az oszták delegációban elhangzott vádakat.

Dr. Vio Antal, Fiume város országgyűlési képviselője szólal fel ezután és kifogásolja az országos bizottság elé terjesztett bosnyák vasútépítési programot, amely a legnagyobb mértékben árt Fiumének, illetve a magyar kikötőváros exportjá-

Richter cipői a legjobbak és legelegánsabbak.
RICHTER FERENC cipésmester Fiume Corso 37, Via Municipio 2 és Abbazia Reichstrasse 39.

nak. A bosnyák export ugyanis elkerüli a magyar tengerpartot, és Fiume városát az egész magyar-horvát tengerparttal együtt egyenesen kikapcsolja a világforgalomból. Vio Antal azután részletesen kifejtette, hogy a bosnyák kormány által előterjesztett vasúti tervezet Bosznia északi részét Horvátországgal és Magyarország keleti részét a dalmát kikötőkhöz kapcsolja, miáltal Fiume forgalma nemhogy növekednék, de erősen vissza fog esni. Amíg a bihács—novii vonal megépítése fel nem vétetik a vasutépítési programmba, és amíg minden fiumei relációban nem biztosítatik a magyar kormány részére a tarifa megszabás joga, addig nem szavazza meg a költségvetést.

Vio után

Miklós Ödön beszélt, majd pedig Bilinszky közös pénzügyminiszter reflektált a fiumei képviselő beszédére és aggályaira vonatkozólag megnyugtató kijelentéseket tett.

A közös pénzügyminiszter felszólalása után az országos bizottság a költségvetést elfogadta.

Haertl Lujzát elítélték.

MUNKÁCS, nov. 15. Ma délelőtt volt az ismeretes Haertl-ügyben a folytatolagos tárgyalás. 10 órakor nyitotta meg Felföldi járásbíró a tárgyalást. A terem zsúfolásig megtelt. Haertl Lujza a védőjével jelent meg, Boroevics Szvetozár hadtestparancsnokot Aranyossy Béla dr. ügyvéd képviselte. A tanukihallgatások után az ügyvédek beszéltek röviden, mire a bíróság meghozta az ítéletet. E szerint Haertl Lujzát azért, mert Boroevics Szvetozár kassai hadtestparancsnokot tetteg bántalmazta, 300 korona fő- és 80 korona mellékbüntetésre ítélte.

Haertl Lujza egy újságíró előtt kijelentette, hogy édes apja decemberben nyugdíjba megy és akkor elmennek lakni Munkácsra.

Kihallgatások a királynál.

BUDAPEST, nov. 15. Ő felsége ma délelőtt 11 órakor kihallgatáson fogadta Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi minisztert, aki folyó ügyekről referált. — Zichy után Stürgkh gróf sztrák miniszterelnök, majd Heegenmüller nagykövet járult a király elé.

Nikita válasza.

CETTINJE, nov. 15. Giessi báró osztrák-magyar követ tegnap megjelent Nikita királynál, akinek bejelentette, hogy a monarchia San Giovanni di Medua és Alessio kikötők megszállását nem tekinti véglegesnek, mert ezeket a hármasszövetség az autonóm Albániának tartja fenn. Nikita azt

válaszolta, hogy e kérdésben nem tartja magát megkötöttnek és a követ előterjesztését úgy tekinti, mintha meg sem történt volna.

Ujabb konfliktus Oroszországgal.

BERLIN nov. 15. A tegnapi békehírekkel ellentétben, a pétervári lapok ezt írják, hogy az Ausztria-Magyarország és Szerbia között felmerült vitás ügyben Oroszország teljesen Szerbia mellé áll és eme álláspontját már véglegesnek tekinti.

OROSZORSZÁG — ALLITÓLAG — ERRŐL MÁR ÉRTESETETTE IS BÉCSI NAGYKÖVETÉT AZZAL AZ UASÍTÁSAL, HOGY KÖZÖLJE EZT BERCHTOLD GRÖFFAL, AKITŐL 4 NAPON BELÜL VÁLASZT KÉRNEK A MONARKIA ÁLLÁSPONTJÁT ILLETŐLEG.

BERLIN nov. 15. Oroszország váratlan és feltűnő magatartásának hírére az orosz félhivatalos igen lanyhán cáfolja. Hogy valami van a dologban, azt igazolni látszik az, hogy Nenadovics szófiai szerb követ Berlinben járt, de a külügyi hivatalt nem kereste fel, hanem egyenesen a bolgár követhez ment, akivel hosszabban tanácskozott. Innen Pétervárra utazott Nenadovics, ahol a tanácskozásokat folytatni fogja.

A pénzügyi bizottság ülése.

BUDAPEST, nov. 15. A pénzügyi bizottság tegnap délután Láng Lajos báró elnökle mellett ülést tartott, melyen folytatták a kultusztervezet 1913-ik évi költségvetésének részletes tárgyalását. A költségvetést egyhangulag elfogadták. Ujabb ülés szombat délután 5 órakor lesz.

Rémképek.

NAGYKANIZSA, nov. 15. Vasutasok beszélnek, hogy a pragerhofti vonalon tegnap nagy csapatszallítások voltak. A katonák Ausztria északi részéből jöttek és Bosznia felé irányítottak. Ezzel kapcsolatban mindenfelé háborus rémképeket látnak és a papírpénzt sem akarják elfogadni, hanem csak az aranyat. (Ha nem csalódunk, ezek a katonák a boszniai helyőrséghez tartozó újoncok, akiket a keretknél képeztek ki és most szállítják őket ezredeikhez. Ebből még nem lehet mozgósításra következtetni. — A szerk.)

Kamatlábemelés.

BUDAPEST, nov. 15. Az osztrák-magyar bank tanácsa Popovics kormányzó elnökle alatt ülést tartott és Pranger vezértitkár javaslatára a bankkamalábát egy fél százalékkal emelte úgy, hogy a váltók és varransok kamatlába hat százalék, a lombard kamatláb pedig hét százalék lett.

Az irodalmi Nobel-díj.

BERLIN, nov. 15. A Nobel alapítvány irodalmi díját ebben az évben Hauptmann Gerhard kapta meg.

Ismét morgantikus Habsburg-házasság.

BUDAPEST, nov. 15. Egy német esti lap bécsi jelentése szerint, Jenő főhercegnek katonai rangjáról való lemondása egy szivbeli ügygel van kapcsolatban, mely magán után fogja vonni főhercegi rangjáról való lemondását is. Jenő főherceg évek óta szerelmes egy nemesak Bécsben, hanem az egész monarchiában ismert cukrász szépséges özvegyébe. Az uralkodó beleegyezését a főherceg már azért sem kaphatja meg, mert mint a német lovagrend nagymestere a rend szabályai értelmében nőtlenégi fogadalmat tett. A főherceg dacára annak, ragaszkodik a házassághoz és valószínűleg ki fog lépni az uralkodó családból.

Désy Zoltánhoz betörték.

BUDAPEST, nov. 15. Désy Zoltán, nyug. államtitkár ügyvédi irodáját és lakását e hó elején a Rákóczi ut. 36. száma alá helyezték át. Az éjjel betörők jártak az irodában, akik az irományok jó részét szétzörták. Désy politikai rémlátásból először azt hitte, hogy aktákat akartak tőle ellopni, de később kiderült, hogy a rablók pénzt és értékpapirokat kerestek.

Szerencsés nyerő.

SZOMBATHELY nov. 15. Csak ma derült ki, hogy az osztálysorsjáték legutóbbi milliós főnyereményének felét Töppler Károly uradalmi segédtsízt nyerte meg. Mialatt a sajtóban még élénken pertraktálták a Quittnerék veszekedését, Töppler felutazott Budapestre, nyereményadó alevonásával neki járó 400.000 koronát felvette és visszatérve, állása alól való felmentését kérte a bükkü cukorgyártól. Ma azután elbucszott az uradalomtól, kijelentve, hogy felső-Magyarországba költözik, ahol birtokot vásárol a nyert pénzen.

Mindennemű írásmunkák (fogalmazás, másolás, címirás, stb.) otthoni elvégzését lelkiismeretes gyors és csinos kivitelben vállalom. Cím e lap kiadójában.

Minden a kihordás vagy a szétküldés körüli felmerülő panaszt telefon, vagy levelezőlap útján a kiadóhivatalba kérünk bejelenteni.

Tudja Ön már,
: hogy mi az :

ALGA?

Az ALGA egy kizárólag növényi nedvekből készülő gyógyszer, mely biztos eredménnyel használható csúzfájdalmak, fejfájás, fogfájás, kellemetlen szájszag, nátha, gége és mellhurutok, gyomorgyengeség, hányás, tengeri betegség és ájulás ellen valamint használható a rossz levegőjű betegszobák levegőjének tisztántartására és bármely szoba levegőjének illatosítására.

Kapható kizárólag! **Budak D.** gyógyszer-tárában

VIALE DEAK — FIUME — VIALE DEAK

Terjed a kolera Konstantinápolyban.

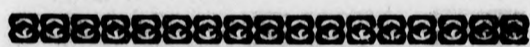
KONSTATINÁPOLY, nov. 15. A ki-
tört kolerajárványt most már hivatalosan
is bevallják. Hétfő óta az elinduló hajók ok-
mányain rajta van a jelzés: „Fertőzött ki-
kötőből”. A hivatalosan bevallott számok
azonban igen alacsonyak: a legutóbbi hu-
szonnégy órától mindössze 15 megbetege-
dést és 3 halálesetet konstatálnak. A jár-
vány a valóságban sokkal veszedelmesebb.
Valamennyi kórházban kolerabetegek fe-
küsznek. A perai német kórház elkülönített
járványbarakja is tele van betegekkel. A
Sztambulba érkező menekültek sorából na-
ponta jelentenek új megbetegedéseket.
Valamennyi Cataldszából érkező vonat hoz
magával kolera-betegeket. Csataldszában
vasárnapig 200 katona betegedett meg és
120 halt meg kolerában. Tegnap állítólag
több mint 500 katona betegedett meg. A jár-
ványt a kisázsiai redifek hureolták be. Az
anatoliai vasut egy hivatalnok elmondja,
hogy az adani vilajet huszezer redifjét,
akik már utban voltak Kelet-Rumélia felé,
vissza kellett küldeni, mert naponta 200
koleraeset fordult köztük elő.

„Margherita“ mozgó

Via Alessandro Manzoni 3.

Hetenként háromszor
új, fényes műsor!

Apollo Színház

Igazgató: TROPFAUER ÁRMIN
Via Alessandro Volta 6 (A De la Ville
és az Imperial szálló közötti utcában).

Egyetlen elsőrendű családi mulató.
Szombaton 1912 november 16-án
pont fél kilenckor este.

Bemutató Előadás

Uj műsorral

IO

Elsőrangú attrakció

IO

**A legkényesebb izlést
kielégítő családi műsor.**

Helyárak: Páholy 5 személyre K. 15.-, Páholyülés K. 3.-,
Fentartott hely K. 2.- II. hely K. 1.-

Előadás után **kabaré** szabad bemenettel.
Meleg konyha egész éjjelen át!

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák“ szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia“ szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitünő konyha és
árnyas kertek. Fajborok és valódi

Pilzeni ősforrás sör.

Tulajdonos
Ederer-Burger Gyula.

A belvárosban

két szép butorozott szoba

lépcsőházi bejárattal, villanyvilágítással és
fürdőszoba használattal azonnal kiadó.

Cim: Via Clotilde 4. földszint 2.

**Tengeri fürdő Lusipiccolo Cigale
Strand-Hotel és Bellevue penzió
- Cigale -**

Minden kényelmet biztosító első-
rangú családi otthon. Magyar ház.
Prospectus.

Műszerész

a ki varrógépeken már dolgozott, és jó bi-
zonyítványok felett rendelkezik, állandó
foglalkozást nyer. Ajánlatok a bér megjelö-
lésével „Megbízható 100“ jelige alatt Po-
zsonyba, poste restante küldendők.

Jó eladó

aki a zországban divó nyelveken beszél, I. a
referenciákkal elsőrangú cég által azonnal
felvétetik. Használhatósága esetén önálló
fióküzletet későbbi átadása nincs kizárva.
Ajánlatok „Jövő“ jelige alatt Pozsonyba
poste restante küldendők.

Disztingvált hölgy

finom női üzletbe mint üzletszerző, fizetés
és magas jutalék mellett helyben és vidéken
való munkaságra felvétetik. Ajánlatok „Jö-
vő“ jelige alatt Pozsonyba, poste restante
küldendők.

ARBE

Park Hotel

közvetlen a tengerparton, teljesen új, moder-
nül berendezve. Nagy fedett terasse. Étterem
a házban. Villanyvilágítás. Pensio naponta 7
korona. Magyar kiszolgálás.

**Kerestetik fiatal üz-
letiszolga. Cim: „Unitas“
Via E. De Amicis 9 szem-
ben a tűzörséggel.**

Szines
szövet-
függö-
nyök pá-
ronként
7.- koro-
nától
feljebb

Gyapöt-
étamine
függö-
nyök ga-
rantált
szinek
párja K.
13.50

Kiváló
alkalom
axmin-
ster-sző-
nyegek-
ben
175x250
K. 25.-,
200x300
K. 36.-

Bonne
femmes
tüllből
rávarrott
minták-
kal drbja
K. 4.-

Ágytaka-
rók tüll-
ből rá-
varrott
mintákkal
220x330
drbja
K. 11.50

Plüs
asztalte-
ritők rá-
varrott
mintákkal
drbja
K. 17.-

Cheniglia
lambre-
quin
drbja
K. 7.60

**A nagy őszi
idényre**

megérkeztek már a

Szőnyegek

és

függönyök

Gazdag választék ju-
ta-zsineg-tapestry-
velour és xylo futók-
ban, ágyelőkben, tel-
jes garnitúrákban,
szövet- és csipke-
függönyökben, bonne
femmes, stores és
brise-bise-ben.

Óriási

választék

a következő minőségű
szalón-, ebédlo- és
hálószoba szőnye-
gekben:

**Gyapju
Tapestry
Velour**

(a nagybecskereki
szőnyeggyárból)

**Axminster
Argaman**

és kézzel előállított
szőnyegekben.

Tisztelettel

WEISS M.

FIUME Corso 11

Trieszt Corso 9

Bécs IX.

Szabott árak!

Ára 30 K.

Nincsen Önnek rendes háztartása ha
Eclipse dagasztógépe nincsen
3 perc alatt lehet vele bármilyen tésztát tökéletesen átdagasztani.
Minden vas- és edényüzletben kapható.
Bővebb felvilágosítást ad: The Eclipse Selling Company
képviselője, Eckel Egon, Fiume Via Carducci 14. sz.

„Commercio“ kávéház
Fiume, Piazza del Commercio 4
Ujonnán berendezve.
Kitűnő kávéházi italok -- Éjjel nyitva.
Naponta éjjeli 2 óráig eisőrendű bácskai tamburás hangverseny.

ARBE

Caffe Restaurant Bolkovic
Egyetlen kávéház, közvetlen a kikötőben.
Jó kávéházi italok.
Fagyalt. Jegeskávé

Kávé és Tejmérés
Fiume, Via Carducci 8. - Friss tejszártyák és tejtermékek, kívánatra házhoz is szállítatnak.
Kávé. Csokoládé. Tea.
Magyar, német és olasz lapok.
Olesó árak!
Számos pártfogást kér
Ljubich Jozefin tulajdonos

MEGNYILT
Risztics Milán
fodrászüzlete
(VUJA M. mellett).
Hygienikus. Modern.

Ha egészségét félti
„ADRI“
savanyu vizet igyék,
mely igen olesó és kristálytisza. Baktériummentes magas hegyi forrásviz. Természetes szénssavval telítve fertőző betegségeknek, étvágyzavaroknak és emésztési nehézségeknek igen hasznos ital. Borral keverve kellemes udító hatása.
Mindenhol kapható!
Tóttótelep ABBAZIA Friedrichshof.

„Mercur“ kávéház
az indóházzal szemben.
Egész éjjel nyitva. - Amerikai billiárd. - Figyelmes kiszolgálás.
Tulajdonos: ZAGORC FERENC

Hartweg Testv.
Fiume, via Acquedotto 11. sz.
Első fiumei és tengerparti gőzruhafestő és vegytisztító intézet. Kifogástalanul fest és tisztít.

I Fiumei magy. Uri és Női Fodrászterem
Adria palota. Telef. 11-60.

Ujonnán és higienikusan berendezett külön kabinokban olesón végeztek fejmossás, hajfestés, onduláció, divatos fésülés és manicure. Nagy raktár divatos betétekből, vágott hajból és pipere cikkekből.

A higienikus uri teremben gyors és pontos kiszolgálás.

„Al Paolo“ vendéglő

(ex Rákóczy)
Fiume Via dell'Industria 52 sz.
a kivándorlási palotával szemben
ujonnán berendezve.
Kitűnő magyar és olasz konyha. Elsőrendű magyar borok, Polgári sör.
Havi előfizetők elfogadtatnak.
Szives pártfogást kér
Hönsch Pál
a Lloyd vendéglő volt főpincés

LEDERER PENZIO ABBAZIA
Habsburg villa és Park szálló.

120 szoba. Lift. Fürdők a házban.
Villanyvilágítás. Arnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart“ lapkiadó vállalat.

Kümmelberg M. táncmester

tisztelettel ajánlkozik a n. é. közönségnek külön

boszton órák

adására és

bálok rendezésére.

Jelentkezések **Ferber S.** úr üzletében Via L. Kossuth 15. Telefon 15-88.

Winhoffer Sándor
„Eintracht“ vendéglője
Trieszt Via Coronio 15.
Magyar konyha. Magyar tulajdonos. Kitűnő, hamisítatlan italok. Jutányos árak.

Treppler Alajos, cserépfedő

Fiume, Via Aless. Manzoni 3. sz.

elvállal eternitpaia-, pala-, cserép-, facement- és kátránylemezfedekeket, torony- és kupolafedést, azok befestését és mindentelét szakmába vágó munkát, bádogos munkát a legolesőbb árakon, Pontos kivitel.

Nattich Henrik
Fiume, Corso 35.

Nagy raktár mindennemű órákban, ébresztő, ingaórák, precíziós kronométerórák és láncokban jutányos árakon, jótállás mellett. — Saját javítóműhely.

Ha Budapestre megy
keresse fel okvetlen

Putzer György éttermeit
Budapest VII., Dohány utca 40. sz.
Vidiekiek találkozó helye! :: Színház után friss vacsora!
Külön helyiség. Villás reggeli.

LIDO PENZIO Abbazia ban
A Súdstrandon a legyobb magyar otthon.

Kérjünk prospektust (Budapesten a „Rémi“ szálló portásánál is kapható.) Legmérsékeltebb árak. Kitűnő konyha, gyönyörű szobák

TOPICS MILAN
fogtechnikus

— Susákról Fiuméba költözött —
Via del Porto 8. szám II. emelet.

Nyomatott a „Poliana“ nyomdában Fiume.